

RECEIVED
NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Eska: Za vero in narod — za pravico in svobodo — za boja za smagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

ŠTEV. (NO.) 169.

CHICAGO, ILL., SREDA, 3. SEPTEBRA — WEDNESDAY, SEPTEMBER 3, 1941

LETNIK (VOL.) L

Proslava zlatega jubileja - Predsednik svari pred naziji

Joliet že dolgo ni videl take manifestacije

Do 5000 Slovencev se udeležilo sijajne parade, kakršne slovenski Joliet že dolgo ni videl. — Zlati jubilej župnije sv. Jožefa je privedel na dan najodličnejše slovenske pionijske, duhovniške in laične. — Čičaški nadškof in opat čeških benediktinov navzoča.

Joliet, Ill. — (Izvirno) — Nedelja 31. avgusta je za joliet-ske Slovence gotovo eden največjih in najpomembnejših dni v zgodovini njihove odlične in ugledne slovenske župnije sv. Jožefa. Bil je to zaključni dan proslavljanja zlatega jubileja ali petdesetletnice njihove ugledne pionijske župnije, njene ustanovitve in obstanka. Jubilejne slavnosti so se vršile že več nedelj toča za zadnje nedeljo 31. avgusta pa je bil prihranjen glavni zaključni dan. In na ta pomembni dan se je vrlo slovensko ljudstvo v Jolietu postavilo, kakor se spodobi za take dneve. Še več se mora zapisati, jolietški Slovenci so se pokazali zadnje nedelje, da se sleherni izmed njih zaveda velike važnosti zlatega jubileja svoje župnije, ki je bila zadnjih 50 let in je še matica vsega narodnega, verskega in kulturnega življenja v naselbinah.

Ne samo, da je ob tem važnem pomenljivem zlatem jubilejnem farnem prazniku prišla na plan korporativno vsa naselbina, ampak je kot magnetična igla pritegnila v svojo sredino veliko število zunanjih odličnih gostov. Najodličnejši slovenski gost je bil gotovo slovenski zlatomašnik, ki se približuje še zdrav in junaški svoji biserni zarji, dobro poznani rodoljubni slovenski misionar in duhovnik veleč. g. P. Ciriil Zupan, OSB. iz daljnega zapada. Kako svečano in z nebeskim veseljem in navdušenostjo je pel slovesno sv. mašo pred altarjem sv. Jožefa. Bolj zadovoljno ga je gledalo verno ljudstvo pred seboj pred altarjem, kakor so gledali Izraelci svojega Mojzesa ob takih slučajih.

In kako veličastno in slovesno je slovenska naselbina sv. Jožefa pričakovala svojega višjega nadpastirja prevz. nadškofa g. Samuela Stritcha. Pet tisočera množica, ki je bila zbrana pod zastavami svojih raznoterih družtev, organizacij in klubov, se je gibala, kakor morje v svoji slovesni pestrosti in navdušenju, pred in okrog svoje veličastne slovenske cerkve sv. Jožefa. Iz zvonika so vihrale papeževa, slovenska in ameriške zastave. Ozaljšano je bilo pročelje cerkve, ozaljšana so bila druga poslopja. V sijajni paradi ste sodelovali dve godbi. Številna godba joliet-ske High School, ki je priznana po vsej daljni okolici kot ena naboljših. Udeležena je bila tudi domača šolska godba sv. Jožefa. V povorki so bile krasne flotele. Najprvo sv. Jožef z mladino, potem druge flotele, vse pestre in lepe. Tudi na Slovenijo niso pozabili, posebna flota je bila, kjer je predstavljala Slovenijo skupina v narodnih nošah, kar je bilo v teh časih, ko doma mati Slovenija pretaka krvave sol-

ze in umira na križu, nekaj naravnost ganljivega, nekaj posebnega. Lepo so se postavile katedrinje Slov. Zenske Zveze. Lepo so se postavili vsi, ki so bili v veličastni paradi. Tudi KSKJ. je imela svojo flotilo. Vsa ta slavna pisana povorka, ki je bila dolga več blokov, se je ob glasnem zvoku sodelujočih godb razvila in razpostavila po North Chicago ulici in pričakovala v vsej svoji lepi pestrosti svojega višjega nadpastirja, čičaškega nadškofa, ki je dospel kmalu po 10:30 uri dopoldne.

Mogočni zvonovi v zvoniku sv. Jožefa so milo drobili svojo pesem, oznanjujoč domačim in drugim, da je tu dan, ki se ga mora veseliti vsako poštno srce. In v cerkvi so bučale svečane velike orgle, na katere je mojstersko igral znani mojster g. Rozman, vrli pevec pa peli, kakor angelski kori. In hram božji se je začel polniti, dokler ni bil napolnjen do zadnjega kotička in mnogo jih je ostalo zunaj, ki niso mogli v cerkev. Zadnji je prikorakal in hram božji zbor duhovnikov, pred njimi zbor mašnih strežnikov. V zboru duhovnikov je bilo več slovenskih bližnjih in daljnih č. gg. duhovnikov. Med mnogimi je bilo opat (Dalje na 4. strani)

KADAR MAČKE NI DOMA ...

Greenville, Tenn. — Neki Henry Duncan je precej začuden pogledal, ko je prišel te dni nekega večera z dela in videl, da je bilo odstranjeno iz hiše vse, kar je bilo iz železa ter se je dalo premakniti. Duncan je namreč vdovec in med njegovo odstotnostjo so njegovi štiri otroci, od katerih ima najstarejši 12 let, sami gospodarili doma. Tako so omenjena dne prodali nekemu "sinju" vse, kar je bilo železnega v hiši, celo kuhinjsko peč.

ČIMDALJE VEČJE POMANJKANJE V FRANCIJI

Vichy, Francija. — Na francosko ljudstvo čimdalje bolj pritiska pomanjkanje raznih življenjskih potrebščin. Tako je bilo zadnji teden ukrenjeno od vlade, da se bo v mesecu septembru smelo dati maščobe vsaki osebi le po po funta za cel mesec. Poleg tega ne bo dovoljeno, kupovati gamijastih obrobov za dvokolesa brez posebnega dovoljenja. Ta odredba bo ljudi občutno zadelala, kajti bicikel je postal tako korekto edino prevozno sredstvo zaradi pomanjkanja olja in gasolina. Tudi tobak je postal prava redkost in kadilci si skrbno spravljajo "čike," da si iz njih lahko zvijejo novo cigareto.

FINSKA OD-KLANJA MIR

Dobiti hoče velik kos zemlje od Rusije.

Helsinki, Finska. — Koncem zadnjega tedna so se razširile vesti, da namerava Finska zdaj, ko si je osvojila nazaj mesto Viborg, ki ga je morala po lanski vojni prepustiti Rusiji, skleniti separaten mir s sovjeti. Kot v neka kljubovalen odgovor na te vesti pa je finsko vrhovno poveljstvo v nedeljo pozvalo svoje sile k nadaljnemu boju, češ, da njih naloga še ni končana. Kakor se iz uradnih krogov povdarja, bo Finska ostala v vojni, dokler si ne osvoji vsega ozemlja, ki ga je svoječasn lastovala, in, ki se razteza sto milj daleč proti vzhodu od njene sedanje meje, oziroma, dokler ne bo boljševisem uničen.

SMRTNA KOSA

Chicago, Ill. — Zadnje soboto je preminil v bolnici rojak Frank Senica, star 22 let. Rojen je bil v Chicagu in zapuščal tukaj starše ter pet bratov in štiri sestre. Pogreb se je vršil pod vodstvom Zefranovega zavoda ta torek jutraj iz hiše žalosti, 2316 So. Seeley ave., s sv. mašo v cerkvi sv. Stefana in od tam na pokopališče sv. Jožefa.

AMERIŠKO OROŽJE POMAGA FINECEM

Washington, D. C. — Medtem, ko si Amerika prizadeva, da v sedanji vojni pošlje Rusiji na pomoč vojnega materijala, kolikor največ more, se je iz finskih krogov razodelo, da se ameriško orožje istočasno uporablja tudi proti Rusom. To je te dni povedal tukajšnji finski vojaški ataše Zilliacus, rekoč, da aeroplani in topovi, ki ji je dobila v lanski vojni z Rusijo od Amerike, Finski zdaj prav dobro služijo.

NOV VRHOVNI URAD NAD PRODUKCIJO

Washington, D. C. — Da bo industrijska produkcija, zlasti v obrambni panogi, bolj uspešno poslovala, je predsednik Roosevelt imenoval zadnji teden nov vrhovni urad, ki bo stal nad vsemi drugimi uradi. Ta urad, kateremu stoji na čelu podpredsednik Wallace, bo imel med drugim pravico, razdeljevati material in kurivo ter odločati, kdo bo imel prednost pri nabavi surovin, katerih pomanjkanje se čuti.

DVORANE NI DOBIL — GOVORIL V PARKU

Oklahoma City, Okla. — Zadnji petek se je vršil v tukajšnjem mestu protivojni shod organizacije America First. Na njem je bil Lindbergh glavni govornik. Že pa pa se je mislilo, da se shod ne bo mogel vršiti, kajti mesto ni hotelo dati Lindberghu na razpolago mestnega avditorija Ker druge, dovolj velike dvorane ni bilo, se je shod vršil kar na prostem v nekem parku.

"Hitlerja ne bom prosil drobtin", dejal Roosevelt

Predsednik opozarjal ameriško delavstvo da mu grozi enako zatiranje, kakorino je v Evropi, ako zmaga nazijstvo. — Nikakega pogajanja s Hitlerjem, je dejal.

PO KAT. SVETU

New York, N. Y. — Večja nevarnost kakor od petokoloncev, fašizma in komunizma, grozi Ameriki od nezdravega družinskega življenja. Tako je povdaril Rev. H. Beller na neki konvenciji. Nad 60 odstotkov družin, je dejal, nima ali nič otrok, ali pa le enega ali dva, in med vsakimi šestimi porokami se po ena konča z razporoko.

Vatikan. — F. B. Duca, papeški nuncij za Italijo, je pred kratkim podelil 40. Kitajcem, ki so internirani v nekem koncentracijskem taborišču v Italiji, istočasno krst, birmo in prvo obhajilo.

Mexico City, Mehika. — Predsednik Camacho se je pred kratkim izrazil, da se bo zagotovila "svoboda vesti in obzir od družinske vere" v novih amendentih mehikanske ustave, ki so zdaj v osnutku. Tudi šolski problem se bo kmalu rešil, je dejal.

Duluth, Minn. — Tukajšnji škof Welsh je naprosil vse župnike v svoji škofiji, naj poskrbe za to, da bo novi baltimorski katekizem, ki je bil nedavno predelan, dostavljen vsaki katoliški družini v njih področju.

OGROMEN JEZ, PONOS SOVJETOV, POGNAN V ZRAK

Moskva, Rusija. — Nekak višek velikanskih žrtev, ki jih je doslej zahtevala vojna od Rusije, je bil dosežen z razstrelitvijo velikanskega jez preko reke Dnjepra, ki je bil, kakor se je tukaj objavilo, pognan zadnji teden v zrak, da se s tem prepreči, da ne pride nazijem v oblast. Ta jez je bil zgrajen kakih 50 milj južno od mesta Dnjepropetrovsk, ki je bil zadnja sovjetska utrdba ob zapadnem obrežju doljnega Dnjepra, ki so jo morali Rusi prepustiti Nemcem. Postavljen je bil jez s stroški 110 milijonov dolarjev v letu 1932, v četrtem letu prve sovjetske petletke; bil je eden največjih na celem svetu ter kot tak ponos vse Rusije. Dolg je bil pol milje in velike turbine, ki so bile postavljene ob njem, so proizvajale tako količino električne sile, da so zalagale z njo 16 milijonov ljudi v okrožju 70,000 kvadratnih milj. Graditev tega jezja se je vršila pod vodstvom ameriškega inženirja H. Cooperja, ki je za ta svoj uspeh bil prvi tujecemec v Rusiji, kateri je bil odlikovan z redom Rdeče zvezde. Da so so sovjeti odločili, uničiti to velikansko napravo, jasno kaže njih obupno odločnost, da pri umiku ne pustijo Nemcem abso-

Hyde Park, N. Y. — Amerika mora prispevati svoj del, da se zle sile, katere je Hitler sprostil na to zemljo, porazijo, češ, da drugače utegnejo ogroziti tudi to deželo samo. V takem tonu se je glasil govor, ki ga je imel predsednik Roosevelt ta ponedeljek.

Govor, ki ga nekateri označujejo kot direkten poziv pod orožje, je predsednik naslovil predvsem na ameriško delavstvo na njega Delavski praznik. V njem je orisal veliko razliko med stanjem delavstva, ki vlada v tukajšnji svobodni deželi, ter v Nemčiji in v podjarmljeni Evropi. V deželah diktatorstva je dejal, je bil eden prvih činov ta, da so se pogazile vse pravice, ki so potrebne za delavstvo v svrhu njegaja samoohranitve in napredka. Te pravice in stališče, do katerega se je v Ameriki povzpelo delavstvo potom njih, niso bile dosežene kar slučajno. One so, je povdaril Roosevelt, produkt "razvojnega procesa zdrave demokracije na delu."

Ako se Hitlerju posreči njegov načrt, da si podjarmi svet, bo enakemu zatiranju, kakoršno vlada v Evropi, podvržena tudi Amerika, je dejal predsednik, in zato je ravno delavstvo med vsemi skupinami najbolj interesirano v tem, da se zlojmo sile, ki ogrožajo njegaja svobodo.

Delo, da se porazi nazijstvo, pa utegne biti dolgo in trdo, je dejal govornik, toda "mi bomo storili vse, kar je v naši moči, da stremo Hitlerja in njegove nazijske sile." Edino z bojem se bo to doseglo. Nekateri apelirajo nanj, je dejal predsednik, naj se pogaja s Hitlerjem — "naj prosim za drobtine z njegove zmoglasvne mize." Toda "to pot sem prej odklanjal — odklanjam jo zdaj ponovno," je povdaril.

BRITANCI SI OGLEDALJO OBRAMBNE TOVARNE

London, Anglija. — Iz urada min. predsednika Churchill-a se je zadnji teden objavilo, da bo na povabilo ameriškega urada vodstva za produkcijo odšla v septembru od tukaj posebna komisija, da si bo ogledala v Zed. državah tovarne, ki izdelujejo vojno blago. Obenem se je iz poučenih krogov tudi povdarjalo, da se bo morala angleška in ameriška produkcija znatno pospešiti, ako se bodo hotele izpolniti vse zahteve po pomoči, ki prihajajo zlasti iz Rusije in Kitajske, a istočasno pa tudi iz drugih dežel, ki vidijo, da so ogrožene od vojne.

lutno ničesar, kar bi tem moglo služiti.

Iz stare domovine

Upliv vseslovenskega kongresa se je močno čutil tudi v Jugoslaviji. — Narodna zavednost med Hrvati prihaja na dan. — Druge razne vesti iz stare domovine.

Odmevi Moskovskega vseslovenskega kongresa v podjarmljeni Jugoslaviji

Dne 10. avgusta t. l. je bil otvorjen v Moskvi, USSR, veliki Vseslovenski kongres, ki je trajal pet dni, in v čigar delu so se zelo vidno udeleževali mnogi odlični Jugoslavlani. Tu so bili položeni temelji bratskemu vseslovenskemu sodelovanju na podlagi dejanskega slovenskega naroda, ne pa nekakšna podvrženost ali vodstvo enega nad drugimi. Skupna nevarnost in borba do pogina hitlerizma pa organizirane bodočega življenja in zaščita interesov vsakega poednega slovenskega naroda in države — to je jedro programa. Moskovska radijska postaja je v vseh slovenskih jezikih raznesla proglaš in poziv na skupni odpor. Rezultati niso izostali.

"Hrvat. kmečka stranka" poziva narod na odprt odpor in podpiranje četniškega gibanja

Bern, Švica; 23. avg. — (JK) — Po prisilnem razpustu strank v odvisni Hrvaški so se sestali glavni zastopniki vseh takšnih strank, ki so se pri življenju in na svobodi, za vsako stranko v drugem kraju. Sestanki so kajpak bili tajni. Tajni sestanek "Hrvaške kmečke stranke" se je pač normal vršiti v Banji luki sami, ki je glavno upravno mesto odvisne Hrvaške, ker se je nkrati dobil strankin proglaš po vseh krajih Hrvaške z datumom iz Banje luke. V njem se poziva cel hrvaški narod, naj nastopom nemške soldateske in vstaskih žandarjev odgovarja s silo. Od naroda se tudi zahteva, naj se popolnoma vzdrži vsakršnega sodelovanja s sedanjimi izdajalskimi oblastmi ter nudi vse možno pomoč četniškemu gibanju, pa naj se je to objavilo kjerkoli že.

Bivši predsednik senata Dr. Zeljko Mažuranič izvršil samomor v Zagrebu

Dopisništvo Central. tisk. urada pri Kr. poslanstvu v Washingtonu doznava iz Londona sledečo novico: Kraljeva vlada v Londonu je obveščena, da je g. dr. Zelimir Mažuranič, bivši minister za trgovino in industrijo pa predsednik senata, izvršil dne 7. julija samomor v Zagrebu. Ob velikem številu hrvaških političnih in intelektualnih oseb, ki so pozaprte v Zagrebu in tudi po celi Hrvaški, je jasno, da je bil dr. Zelimir Mažuranič prisiljen izvršiti samomor. Lahko je pa tudi to, da je bil ubit.

Dr. Zelimir Mažuranič je bil poslednji neposredni potomec slavnega hrvaškega rodu in

družine bana in pesnika Ivana Mažuraniča, ki je spisal slavni epos "Smrt Smail Age Cengića", vnuk največjega hrvaškega pesnika in sin akademika dr. Vladimira Mažuraniča. Dr. Zelimir Mažuranič je bil zaveden Jugoslavlani in je igral veliko vlogo v javnem življenju Hrvaške in Jugoslavije. V Zagrebu in zagrebški družbi je zavzemal odlično mesto ter slovel kot izvrsten advokat in odličan gošpod. Govoril je sedem jezikov ter bil znan kot velik ljubitelj glasbe. Mažuraničevi so hrvaška duševna aristokracija, pa je umevno, da vsi Hrvatje in Jugoslavlani obžalujejo smrt dr. Zelimira Mažuraniča.

G. Jovan Dučić biva v Ameriki

Washington, D. C.; 18. avg. 1941. — (Jugoslavanski tiskovni urad). — Največji sedaj živeči jugoslavanski pesnik in veliki narodni delavec, naš prvi poslanik v Bukarešti in poslanik v Madridu g. Jovan Dučić je dospel iz Madrida v New York. Ko se je malo časa pomudil v New Yorku, je potem bival v Washingtonu pri svojem prijatelju in kolegi g. K. Fotiču, nato pa šel v Gary, Ind., da tam prebije poletje pri svojih sorodnikih.

Jugoslavoski izseljenstvo mora biti ponosno na to, da je v njegovi sredi največji sedaj živeči jugoslavanski pesnik in eden izmed najznamenitejših jugoslavoskih intelektualcev. Jovan Dučić je živa priča naše velike narodne kulturne vrednosti. On spada v vrsto velikih duševnih lastnin, ki jih je dal naš narod skozi stoletja. On je sin ponosne Hercegovine, ki nudi danes kakor tudi vedno v naših legendarnih epohah največji odpor tujcu in samosilniku, ter predstavlja najboljši in največji, kar je še dal naš narodni ženij.

Zagreb ves ozaljšan z apelom Vseslovenskega Kongresa!

(JK) — Takoj potem, ko je bil objavljen apel Vseslovenskega kongresa v Moskvi, je Zagreb vstal ves ozaljšan z dobro izdelanimi lepaki, na katerih je bilo popolno besedilo tistega poziva. Gela periferija in vse glavnejše ulice v središču so jih imele nalepljene po vseh vogalih zgradb. Vstasko redarstvo je besno trgalo tiste lepake ter prijelo nad 300 ljudi pod sumnjo, da so jih ti dali izdelati ali pa jih nalepili. — Potrdilo o tem dogodku je po ovinkih dospelo v Moskvo že 23. avgusta; kakor je to javila ruska agencija TASS po moskovskem radiu.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj nasloje!

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.
Established 1891.

Izidaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkor in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Iskaja in tiskal
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Maročinski		Subscriptions	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za štiri leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za štiri leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	8c	Single copy	8c

Maročinski		Subscriptions	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za štiri leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za štiri leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	8c	Single copy	8c

Dopolnilnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnalom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise ne odgovarja se na oziroma. — Rokopisov uredništvo ne vrne.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Bernard Ambrožič OFM.:

Jeremija na razvalinah

11. OD IZOBILJA.

Ne davno temu je pisal neki kanadski člankar v turontskem dnevniku o potrebi raznih omejitev v vojne namene. Napovedoval je čase, ko bo tudi v Kanadi in celo v Ameriki primanjkovalo raznih reči, ki jih sedaj smatramo za svoje vsakdanje potrebščine, čeprav v resnici niso potrebščine, ampak vse bolj naše razvade. Poudaril je pa, da utegne priti do tega, da v resnici tudi pravih potrebščin ne bo več dobili.

Pri tem je zapisal besedo, ki jo je vredno premisliti. Dejal je namreč:

"Z reči, ki gredo v Kanadi in Ameriki v 'pomije' (v pail) v naših kuhinjah, bi se z lahkoto zajezila vsa lakota, ki jo že sedaj povzroča v Evropi vojska in jo še bo."

Seveda so izjeme, morebiti jih ni malo. So družine, ki morda iz potrebe, morda tudi res iz boljšega spoznanja drugače ravnaajo. To se pravi, ne zmečejo vseh "ostankov" takoj v pomije, ampak jih spravijo in použijejo pozneje. Sami ste pa gotovo imeli že priliko videti, koliko še popolnoma dobrega kruha, čeprav je morda nekoliko suh, gre v pomije. Koliko opečnega krompirja, koliko še popolnoma dobrega mesa. V tem brez dvoma dere naš slovenski narod slepo v — amerikanizem zelo slabe vrste.

Pa kaj boš! Saj ti pek skoraj neprenehoma stoji na vratih in ponuja sveže štruce. "Za majhen denar", pravijo ljudje, "dobimo vse sveže, čemu bi jedli zastarele reči, ko nam ni treba..."

Tu v Kanadi glede vsakdanjega kruha ni še nobenih drugih omejitev ko to, da kruh ne prihaja več "slajšan", narezan v "šnite", ampak v celih štrucah in ga je treba za uporabo šele razrezati. Prav za prav ne vem, čemu je ta omejitev, saj žita je v deželi rajši preveč ko premalo.

Oni dan sem imel priliko opazovati zanimiv prizor. Ženska, ki je hotela postreči z zajterkom, je segla po zavoju ravno prišlega kruha in je hotela potegniti ven nekaj "šnit". Tedaj je opazila, da je štruca cela in je bilo treba poiskati nož. V tistem hipu je ženska izgubila potrpežljivost in se je zares razjezila. Zabavljala je kar na deblavo, koliko sitnosti prinaša vojska in koliko je treba korakov, preden dandanes more človek "kaj v roko vzeti."

Seveda sem molčal, zraven sem si pa mislil in si klical v spomin, kaj nam je nekdanj v našem MATEREM jeziku pomenil kruh. Kolikokrat smo slišali, ko smo vprašali za kruh, odgovor: "Kruhek spi..."

In kadar se je "kruhek zbudil", so mati segli po nožu in so napravili na spodnji skorji velik križ, preden so odrezali "krajec". In ko rezali šnite, smo trepetali v strahu, da se bo "skoznje videlo".

In če nam je košček kruha padel na tla, smo ga pobrali in "kušnili", preden smo ga nesli v usta.

Samo če je kaj drobtin padlo na travo, nam ni bilo treba skrbeti, ker smo bili poučeni, da jih bodo pojedli mravljinici. In mravljinici so imeli to pravico, ker so nam bili zgled pridnosti in delavnosti.

Tako in podobno se je vraščalo v nas spoštovanje do "vsakdanjega kruha" in smo toliko bolj razumevali, zakaj je Gospod učil moliti: Daj nam danes naš vsakdanji kruh...

Kljub temu smo zbirali za misijone v daljnih, neznanih deželah in smo prinašali katehetu krajcejše za "odkup pogančkov". Zelo naravno in samo po sebi umevno se nam je zdelo, da mora iti kolikor mogoče veliko krajcejšev na Kitajsko in v Afriko, čeprav bi si bili lahko mislili: Čemu pošiljati tja daleč nam popolnoma neznanim ljudem, ko je kruhek med nami tako drag...

Pozneje sem bil sam katehet v Mariboru in sem tudi jaz navduševal otroke za zbiranje v svrhu misijonov. Same vinčarske otroke sem imel v svojih razredih in nekaj begunčev z Goriškega. Prinašali so, seveda po malem. Nekoe se je brezverski učitelj pritožil nad tem zbiranjem. Otroci so sami čudno siromašni, je dejal, pustite vendar že enkrat to misijonsko navlako.

Jaz se nisem strinjal z njim, čeprav sem vedel, da so

otroci zares revni. Poklican je bil nadučitelj in on naj bi odločil. Bil je pa že v drugih rečeh zelo neodločen mož, kako naj "odloči" med nama v taki zadevi, ki ni samo vprašanje današnjega dne.

Tako je šla zadeva naprej in nadzornik je bil pozvan, da naj svoje pove. In nadzornik je povedal:

"Dam prav katehetu, naj le še dalej pobira za pogančke, seveda v primernih mejah. Gospodu učitelju, ki se je pritožil, se zdi to nabiranje verska prenapetost. Jaz se ne bom spuščal v versko vprašanje pri tej zadevi. Toliko pa rečem, da se z zbiranjem za misijone v otroških dušah budi človečansko čustvovanje. Smisel za zapostavljanje samega sebe in čut za bližnjega. Tudi reven otrok ne sme misliti, da je oproščen vsega sočustvovanja z bližnjim. Naj se mu vceplja zavest, da so še bolj siromašni na svetu nego je on."

To je torej nekaj spominov iz let, ki so bila. Ali se vam ne zdi, da je v takih okoliščinah SRCE dobivalo lepšo in boljšo vzgojo nego jo more pričakovati v naših današnjih razmerah, ko kruh brez putra komaj kaj pomeni, ko je treba še na potico mazati puter — čemur se je, če se spominjate, posebno čudil škof Rožman, ko je bil med nami — in smo kljub vsem tem dobrotam tako do grla siti — kolekt...

Koliko procentov slovenskih hiš v Ameriki je takih, ki v njih — "kruhek spi"? Posebno dandanes, ko je dela in zaslužka vsepovsod? Kolikor pa je takih hiš in družin, v katerih "kruhek spi" — so ali same krive, ali so pa krivi ostali Slovenci, ki nimajo toliko SRCA, da bi šli z odprtimi rokami k sosedovim in pripomogli do tega, da bi se "kruhek zbudil" tudi tam...

Veliko je pa takih hiš, kjer kruhek nikoli ne spi, pač pa dostokrat joka v pomijah pod "sinkom" ali pa stoka in ječi po "breadbaksah", zapuščen in zanemarjen, ker je v "refrigeratorju" toliko drugih reči, boljših od kruha, h katerim se zatekajo družinski želodci.

Kolektanje za "stari kraj" je pa mnogim — narodna prenapetost... (Dalje prih.)

OB SMRTI PIJONIRKE

M. Blai

Nič se še začelo ni, tudi ne končalo. Da — plačano s trpljenjem ne bi bilo; Saj — trpljenje drugih nas je svetu dalo. Trpljenje naše lastno nam bo grob skopalo.

Na letošnji Veliki Smaren so mi misli še posebno begale v rojstno domovino, k starišem, tako ostareli, pa v grozotni vojne. Hitele so misli na žalostno goro, k tako žalostni Materi vseh mater in jo prosile pomoči, usmiljenja za bedno domovino. Pa — čimbolj sem se v mislih mudila v domovini, tem nemirneje je postajalo srce ob tem groznem molku, ko ni bilo zanesljivega sporočila o naših dragih. Sedaj že leto dni nisem dobila nikakega glasu od starišev. V tem lepem jutru Marijinega Vnebovzvetja, ko so iz toliko katoliških cerkva zvonovi praznično zvonili Mariji v čast in vabili vernike vseh narodnosti v cerkev, že ta dan sem se namenila: v bližnji prihodnosti pojdem v Waukegan, morda ima kedo Borovničanov kako pismo iz Borovnice, tam bom zvedela kako je z našimi, seveda — malo upanja, vendar, boljše kot ta strašni negotovi molk —

Nekaj dni pozneje, 20. avgusta sem se res odpravila proti Waukeganu. Sama v svoje

misli zatopljena na vlaku sem premišljevala, katere vse znanke bom obiskala. Med prvimi so bili Barletova mati, ki so bolehalo že več mesecev. Ko sem izstopila iz "kare" na 9. cesti, je pri Materi Božji v slovi cerkvi zvonilo; ko sem gledala na rudeči stolp izza drevjesja, sem si mislila, kaj le zvonji, saj je že precej čez 12 uro. Ko sem prišla gori do McAllister Str. sem videla lep avtomobil pred Barletovo hišo. Zopet so misli drvele: oh, da ja ne bi bili Barletovi tako bolni, da zdravnika potrebujejo. Zavila sem k prijateljem, Drobničevim in prva beseda, ki mi jo je Mrs. Drobnič dala, je bila: ja, ali si že prišla in — ker nisem vedela odgovora na to, Mrs. Drobnič pristavi: saj smo šele danes jutraj karto oddale. Vedoča, da bom nekaj težkega izvedela boječe vprašam: karto ste postale?

Zakaj? Pa mi Mrs. Drobnič odgovori: Barletova mati so umrli. Tako torej Barletovih mater ne bom videla nič več s "porča" me pozdraviti, na vrtu kaj okopavati ali celo kje kaj kakšne žeblje pribiti — Ko sem šla mimo njih vrta, bila sem gotova, da se mi od neke smejejo, toda Beže moj, saj na vratih vendar res visi mrtvaški venec. Vstopila sem v hišo to pot — pokropiti Barletovih, mater. Kot sem jih poznala korajžnih v življenje niso se vstrašili trpljenja, boleznih, operacije tako sem jih

videla tudi sedaj v rakvi, smrti jim ni prestrašila obraza bili so tako nedeljski praznični, obdani z glorio daljnih, daljnih zvonov — Vedno preprosti v svojem življenju, pa — če so si pripasali kak nov predpasnik, so me v norčavosti vprašali: no — ali sem kej fest, ko imam nov firto! — Tako sem nekako nemo stala ob rakvi in skoro pričakovala, da se bodo ozrli in me vprašali: Al nejem fejtz dons? Toda, v žalosti le domišljije delujejo, Barletova mati so spali spanje mirnega počitka, njim ni bilo več mar lepota ali strahota tega sveta, nič več niso mislili na nas, na otroke; ko so jim še enkrat zarisali in pokazali pravo pot: Boga, Marijo ne pozabite, ljubite se med seboj in zame molite, so odstopili in rekli: Jaz zdaj grem — — — Ko sem prišla 38. leta iz domovine in sem jim o nji pripovedovala, so globoko zdihnili: oh, ko bi jaz le na Brezje še mogla priti.

Barletova mati — zakaj ste šli od nas? Ali ste šli k Mariji na Brezje? Res v rojstno domovino Vam ni kazalo iti k Nje na Brezje, saj Jo je sovravnica pregnala — Med trdom in trpljenjem za vsakdanji obstanek ste mnogo naložili na kapital dobrih del, katerih obresti sedaj uživata. Mene ste pa nekako vedno priganjali: daj no Blajeva, še kaj napiši; le to pot me niste, vendar, od kar sve se poznale najteže je pero to pot držalo po papirju.

Mati Barletova so bili rojeni pred nekako 65. leti v Ohanici pri Borovnici, pisali so se Oblak, pri hiši se je reklo pri Petrovih. Dve sestri še živite v domovini, ena omožena v Jeli po domače Brinarjeva, druga na domu. Sestra Jera, omožena na Debevec, pa živi v Johnstown. Z možem sta prišla iz domovine v Joliet, pa par mesecih so se pa že naselili v Waukegan, kjer so živeli vsa leta, okrog 40. Mož je bil rojen sicer nekje na Gorenjskem, a živel pa je večina v Borovniški okolici, ko je prišel od vojakov, si je pa vzel orožniško službo, katero je držal do časa, ko sta šla v Ameriko. Umrli je v Waukeganu l. 1934. V družini je bilo rojenih 10 otrok, od katerih živi še 5, tri hčere in dva sina. Mati so spadali k več družtvom: k družtvu sv. Jožefa št. 53, KSKJ — k družtvu sv. Neže COF, k Družbi sv. Družine, k samostojnemu podpornemu društvu Waukegan in h cerkvenemu društvu Krščanskih žena in mater.

Imeli so lep pogreb. Netrojna množica jih je prišla kropiti, in cerkev je bila polna ob času pogreba. Članstvo in zastave društev h katerimi so spadali in tudi zastave vseh društev spadajočih h K.S.K.J. so jih spremili v cerkev in na pokopališče. In, ker so bili pokopani na St. Marys pokopališču, ki je le nekaj blokov od slovi cerkve, ležeče na lepem prostoru ob Michiganskem jezeru, so društveniki-ce, kar korakali od cerkve na pokopališče. Cel pogreb je prav lepo in modro vodil Mr. Nemanich, tamkajšnji pogrebni. Ni samo prvovrstno oskrbel delo, ki se

ga dosledno tiče kot pogrebni-ka temveč je sporedno vodil številna društva in udeležence pogreba, da se je, dasi veliko število teh, vršil ves pogreb v spoštljivem redu K pogrebni maši so prišli tudi č. g. Pater A. Urankar iz Lemonta, pogrebno mašo so darovali domači č. g. Župnik č. g. Hiti, ob asistenci č. g. Patra Urankarja in še nekega, meni nezna-

nega gospod duhovnika.

KONVENČNI DOGODKI

Konvencija je končala v četrtek večer. — Novi odbor. — Prihodnja konvencija se vrši v Clevelandu.

Kakor je že bilo na kratko poročano, je 11. redna konvencija ZSZ. bila zaključena v četrtek večer. V novi bodoči odbor so izvoljeni, kakor sledi:

- Predsednik Leo Jurjovec,
- Podpredsednik in vodja mladinskega oddelka Geo. J. Miroslavich.
- Drugi podpredsednik: Frank Bradich.
- Tajnik Anthony J. Jeršin.
- Blagajnik Michael Horvat.
- Predsednik nadzornega odbora Matt J. Kochevar.
- Drugi nadzornik Mike Popovich.
- Tretji nadzornik Anton Rupp.
- Predsednik porotnega odbora Joe Blatnik.
- 2. porotnica Johana Mervar,
- 3. porotnik Vincent Novak,
- 4. porotnik Joseph Godec in
- 4. porotnik Candid Grmek.

— Prihodnja konvencija se bo vršila v Clevelandu, Ohio, čez 4 leta.

— "Amerikanski Slovenec" je ponovno odobren za uradno glasilo ZSZ.

— Po izvolitvi odbora in rešenju drugih nekaterih zadev, je glavni predsednik Leo Jurjovec zaključil 11. redno konvencijo z lepim poslovnim zagovorom na delegacijo, katero je zahvalil za tako lepo složno zborovanje na konvenciji ter vzpodbujal vse izvoljene uradnike naj vsi kolikor mogoče navdušeno sodelujejo za večjo in močnejšo ZSZ.

Nato so glavni uradniki in delegacija odšli na skupno večerjo, katero je priredil glavni uradnikom in delegacij list "Amer. Slovenec" v znani slovenski gostilni Antona Golenko, kjer se jim je servirala večerja. Nato so se glavni odbor in delegacija ter mnogi drugi gostje podali na večerni izlet s parnikom po Michigan jezeru, kjer so imeli ob lepem hladnem večeru obilo zabave. V soboto jutro so pa že začeli nekateri odhajati nazaj proti svojim domovom, nekateri pa so še ostali na posetu pri svojih znancih in prijateljih.

Tako je končala 11. konvencija ZSZ in kar nekam dolgočasno je, ko so prijazni in uljudni naši rojaki iz zapada,

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio ure od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Tako se je življenje Zena, spojeno s trpljenjem in tu in tam z veseljem, bodisi v domovini ali tujini sedaj končalo — dasi v tujini, vendar lepo končalo. Tujina — res — pa med svojimi otroki, med svojim narodom, v svoji cerkvi, in sedaj — še na onem svetu — pri svojih — počivajte v miru Božjem. —

TO IN ONO

ZDRAVNIK DIVJIH ŽIVALI UMRL

Preko ženevskega Rdečega križa je prispela novica, da je umrl na otoku Cejlonu znan lovec divjih živali Heinrich August Hagenbeck. Bil je 76 let star. Pred svetovno vojno je živel Hagenbeck 28 let na Cejlonu kot veletrgovec, lastnik plantaž in trgovskih parnikov. Zelo rad se je zanimal za živali zlasti za slone. Radi so ga klicali povsod po svetu v zoološke vrte, ker je bil znan kot "zdravnik za slone". Ob izbruhu svetovne vojne se je rešil v Nemčijo, kjer je ostal vse do leta 1929. ko se je zopet povrnil v tropske kraje. Na Cejlonu je osnoval velik zoološki vrt. Postal je zopet lastnik potniških in tovarnih parnikov. Ko je izbruhnila sedanja vojna, je bil interniran.

DOBER SVET

Johanna Straussa je obiskovalo vedno mnogo "violinskih virtuozov", ki bi radi slišali njegovo sodbo o njihovi "umetnosti". Mojster je zavoljo tega zelo trpel, ker se v svoji dobrodusnosti vsiljivcev ni znal ubraniti. Nekega dne pa, ko je spet prišel mladenič, ki je po goslih škripal na vse pretege, je Straussa vendarle pošla potrpežljivost in je dejal: "Veste kaj, mladi mož, violina ni hvaležen instrument. Naučite se rajši pihanja na rog zoper meglo. Tako boste lahko vsaj ljudem reševali življenja."

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Listen to

PALANDECH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST

Every Saturday, 1:30 to 2:30 P.M.

STATION WHIP

1480 kilocycles

(First Station on Your Dial)

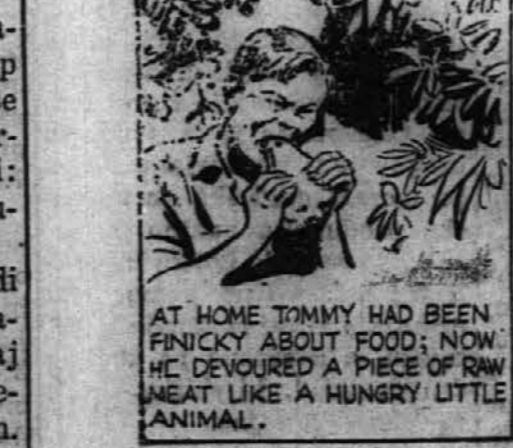
Featuring a program of

Yugoslav Folk Music

TOMMYJEVA POMOTA (277)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Doma je bil Tommy zelo izbiren glede hrane: sedaj je surovo meso prav tako kot lačne majhne živali.

Kar mu je ostalo, je odnesel gladni- ma levoma. Ko sta potolažila svoj glad, sta zadovoljno predla.

Tommy ju je spustil ven, da sta se zadovoljno mizala okoli njega in zopet so postali prijatelji, kar se je dečku silno dopadlo.

"Ta stara džungla le ni tako slaba," je začel premišljevati. — Toda kmalu je moral premeniti svoje misli.

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk.

TEDENSKI KOLEDAR

7. Nedelja — 14. pobink.
8. Ponedeljek — Rojstvo Bl. D. Marije
9. Torek — Peter Klaver
10. Sreda — Nikolaj Tol.
11. Četrtek — Protus
12. Petek — Ime Marije
13. Sobota — Notburga

PRVA NEDELJA V SEPTEMBRU

Ostani pri tem, kar si in živi zadovoljno. V tem obstoji vsa sreča. Ne žaluj, če vidiš druge v sreči in časti, za te se pa nihče ne zmeni. Mnoga čast zmede um, prevzame srce in pahne v brezno brezbožnosti. Zgolj visok stan človeku ni v čast. Zadobi se po sluhu ali po rodu. Rojenemu biti pa je najmanjše, kar se more od človeka pričakovati. Tako se tudi visoka dostojanstva ne delijo navadno po vrednosti in za slugi, temveč pogostoma takim, ki so jih prav malo vredni. "Tudi to je zlo, katero sem zri pod soncem, da je neumnež postavljen na visoko čast (Pridig. 10, 5)". Tako gre pri vsem, kar se godi na ti zemlji. "Obrnil sem se drugam in sem videl pod soncem, da ne dobivajo vselej hitri stave v teku, ne močni vojske, ne dobri kruha, ne učeni bogastva, ne umetni prikupljivosti, ampak da stoji vse le na času in naključju (Pridig. 9, 11)". To je prokletstvo greha, da je

mnogokaj tako, kakor bi ne imelo biti.

Nižji stanovi morajo biti in so navadno človeštvu koristnejši, potrebnejši in imenitnejši od visokih. Kam bi prišli če bi vsi hoteli biti visoki gospodje! Ali bi tem gospodom ne zmanjkalo kmalu kruha in še mnogo drugega? To življenje je pred Bogom vrlo kratka igra kakor na odru. Vsak ima svojo vlogo, navidezno le po slučaju, v resnici pa prav od Boga. Najboljši igralec ni oni, kateri je igral glavno, vodilno, najbolj važno vlogo, najboljši je oni, ki je igral svojo vlogo najbolje, z največjo spretnostjo. Dobro in spretno igrati je pa lažje stranske vloge, glavne vloge so zelo težke. Cemu strmeti po glavni ali vsaj važnejši vlogi?

Na mnogih so se že uresničile oni, ki je igral svojo vlogo pokaže, da je neumen, ko je bil visoko povzdignjen (Preg. 30, 32)".

LEPOTE NAŠE ZEMLJE

Šmihel — skriti "biser" gornjegajskega okraja.

Za one, ki se niso čitali zanimivih spisov dr. Mišiča in ne obiskali kraja, je Šmihel še čisto tuj slovenski svet. Tudi zgodovinsko je kraj malokje opisan. Gotovo pa je naseljen najmanj 1000 let, ker je cerkev sv. Mihaela stara nad 300 let.

Od Šmihela na zahodno stran pa se razprostira po strmih, a radi krasnega razgleda slovečih pobočjih, kat. občina Sv. Rodegunda, podružnica šmihelska. Sedanja, še skoraj nova cerkev, stoji na mestu, kjer je bila nekdanja grajska kapela tamošnjega graščaka, kojega gradu sledovi so še vidni. Tu se je leta 1824 rodil tudi znani Florijan Vodovnik, poveljnič Siegenfeld, sin preprostih staršev. Ker je bil poseben nadarjen in prežet s pesniškim duhom, ki je pozneje večkrat opeval svojo mater in dom, je vstopil v gimnazijo v Celju. Umrl je leta 1884 v Gradcu. Pesnikoval je večinoma v nemščini. Pač lahko umljivo, saj se za slovenščino takrat na gimnaziji skoraj nihče ni brigal.

V predvojnih letih, pravijo starejši gospodarji, smo pač laže gospodarili kot dandanes, kdor je le hotel, ni prišel v obupne razmere. Grozni pa so jim še spomini na svetovno vojno, ki seveda tudi temu kraju ni prizanesla in ga prizadela zlasti po izgubi moči in fantov, kakor malokje, saj je 8% ondotnega prebivalstva vzela življenje.

Na pobudo "Slovenskega plan. društva", predvsem "Savinjske podružnice" v Celju, obiskuje kraj vedno več in več izletnikov. Prebivalci, kakor jim je kraj mil in drag, si v obilnici dela in gospodarskih skrbi niti mislili niso, kako cenijo tujci, ki prihajajo iz naših in tujih mest, ta kraj in si želijo v njegovem objemu odidha.

Ce si v Šmihelu, vidiš na razpotju pri cerkvi kašipot, ki ti kaže proti severu k Sv. Kri-

žu in Črno, na zapad pa k Mozirski koči na planine.

Za natančnejši ogled tega kraja ti priporočam pot proti Sv. Križu, ki te vodi skoraj po ravnini, preko šumečih smrekovih gozdov in si čez pol ure pri dročnem potoku Libija, ki se s šumnim pozdravom poslavlja od kraja, z vsjo brzino izlivajoč se po skalni strugi navzdol. Zanimiv je njegov izvir, katerega moreš videti, če greš še četrto ure ob njem po cesti, ki je njegova spremljevalka od izvira do izliva v Savinjo. Tu vidiš, kako zagleda ta potok beli dan, ko vre voda iz velike skalnate odprtine in to v taki moči, da je takoj sposobna za pogon žag in mlinov. Ta potok je obenem tudi meja med župnijama Šmihel in Beležu — Slovenjgradec. Znano pa si tu ob vnožju stožčastega, 1040 m visokega skalnatega hriba; na vrhu stoji znana romarska cerkev Sv. Križa. Ko si že tu, ti ne bo žal, če greš preko vode še pičlo urico gori na vrh, da si ogledaš to prelepo cerkev, ki je bila zgrajena še v prvi polovici 19. stoletja. Poleg lepote jo poveljuje še to, da je bila posvečena od svetniškega škofa Slomška. Posebno jo krasi njen veliki zvon, ki je edini večji zvon v čirni okolici, ki ni postal žrtev svetovne vojne.

Toda želiš si ogledati naravno čuda in lepote Šmihela! Kar brž nazaj ob vnožje hriba, samo čez vodo in cesto, pa že spet v hrib po precej strmi stezi v tako zvani "Kanečki žih". Naenkrat zazija pred teboj velika odprtina v zemlji, ki je obokana z močnim skalovjem. Malo strah te bo, pa kar prižgij svetilko (brez katere ne hodi), pa se brez skrbi spusti po kamnitem pobočju kakih 50 m in si na dnu. Tu vidiš na desni malo kristalno jezerce, ki ni globoko, vendar, če zanj ne veš, prav lahko vanj zagaziš. Na levo pa ti je odprta velika dvorana, kakih 20

RUSKI VOJAKI KOPLJEJO STRELNI JAREK

Slika kaže, kako ruski vojaki pripravljajo novo obrambno linijo nekje v Rusiji. Dosedaj je potekala vojna v Rusiji v znamenjih hitrega premikanja. Ako bi se utrdila črta, ki bi mogla držati nemške navalne, bi postala fronta med Nemci in Rusi bolj stalna.

m dolga in 8 do 10 m visoka. Tu se zoži in se dalje zopet razširi v drugo slično dvorano. Stene in obok so lepo beli; od njih kaplja voda ki nareja kapnike v najrazličnejših oblikah. Ako se zanimaš za podzemne tajnosti, ti morem na teh planinah pokazati še več sličnih jam, ki vodijo v zemljo. Gori na vrhu tako zване "Pleške planine" najdeš prepada navpično v zemljo. Če vržeš vanj kamen, čuješ se minuto za tem votel grom iz prepada, kar izpričuje nepopisne globine. Če greš sedaj čez planino proti Mozirski koči, najdeš zopet vdrtino v zemlji, ki ji pravijo "ledenica". Iz te vdrtine vodi v zemeljsko globino manjši rov, iz katerega prihaja tak hlad, da sneg notri nikdar ne skopni. Tik pod Mozirsko kočjo pa najdeš imenovano "Mesarsko lopo", kateri še tudi nihče ni šel do dna. Poleg opisanih jam je še na teh planinah več takih vdolbin in bi se v vseh teh rovih našlo gotovo mnogo zanimivosti, ko bi jih raziskal izvežban raziskovalec. O vseh teh jamah krožijo med ljudmi razne legende in pravljice. Zanimivo je tudi to, da so pod vrhom te planine vse naokrog studenci v skoraj enakih višini. Sklepajo o veliki vodni sredi planine, iz katere se izteka voda po raznih studencih.

Posebna odlika teh planin pa je že opisani sloveči razgled. Komaj čakajo smučarji prvega snega. Takrat na teh navidez mrtvih planinah vse oživi. Ob vnožju Medvedjeka pa stoji pod "Hleviščem" znana Mozirska koča, ki je stalno oskrbovana. SPD je v povojnih letih to kočo obnavljala in po potrebi je l. 1930 dogradilo še eno pomožno poslopje. Sedaj pa se pripravlja za graditev večjega turistovskega doma. S kolikim trudom bo to delo SPD združeno, da doseže začrtani cilj. Mnogo bi pocenilo to zgraditev ko bi že bila na razpolago cesta iz Mozirja v Šmihel, ki bo te dni zatrasirana.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Ruski submarin straži v Baltiku

Ruski submarin na straži proti nemškim transportnim ladjam ki prevažajo železo na Finsko. Za slučaj, da se Nemcem posreči zasesti Leningrad, tedaj bi bilo rusko baltičko brodogojno zajeto.

GROZEČA INFLACIJA CEN

Smer napram rastočim cenam in mezdam je neizogibna, ali pričakuje se, da bo vlada vse storila, da bo draginja čim manjša mogoče.

Čim dalje več slišimo o n-stvarhe, ki so potrebne za flaciji — ta beseda doni neugodno, ali za Amerikance ima precej nejasen pomen.

Večina ljudi se ob tej besedi spominja fantastične finančne katastrofe, ki je paralizirala Nemčijo po prvi svetovni vojni, ko je obupana in nestalna vlada tiskala papirnati denar v valuti, ki je segala v milijone in milijone, s katerimi pa se je moglo le kupovati nekoliko tobaka. Nemški gospodarski položaj je bil provzročeno od inflacije valute, ki je bila provzročena od brezmejnega izdajanja novčanic brez primerne kovinske rezerve, kar se je storilo v obupnem prizadevanju, da se prepreči popolno zastavljanje vseh poslov ob polomu vsega kreditnega sistema.

Združene Države pa se nimajo bati take vrste inflacije. Ono, proti kateremu vladni zastopniki svarijo, je inflacija cen. V nedavnem govoru pred tovarnarji gospodinjstva blaga je Leon Henderson, Price Control Administrator v federalnem obrambnem programu, odkrito povedal:

"Kmalu bomo imeli več kupovalne sile med ljudmi, ki bodo hoteli kupovati kot bo blaga na razpolago. Ako se tu godi v precejšnji meri, nikala moč na svetu ne more preprečiti inflacije."

Kar je Administrator Henderson imel v mislih, je to:

Porastek v zaposlenosti in višje mezde, ki jih delavci dobivajo v mnogih industrijah, devajo mnogo več gotovega denarja v žepu konsumentov. Kadarkoli se kaj takega dogaja, nastane povpraševanje za več blaga in potrebe, ker konsumenti imajo več denarja na razpolago. Ker pa potrebe obrambe prihajajo najprej na vrsto, mnogo snovi, zlasti kovin, ni več na razpolago v neomejenih količinah za tovarnarje, ki izdelujejo blago za konsumente. Vsled tega nastane pomanjkanje v mnogih

vsakdanje življenje. Ko povpraševanje za kako blago je večje kot razpoložljiva zaloga, cene neizogibno rastejo. In ker cena za stotine predmetov je večja, večja kupovalna sila se kar zgubi, ali celo postane še manjša kot je bila poprej.

Za delavce, ki najdejo, da večje mezda niso v stanu pokrivate rastoče cene potrebščin, inflacija cen utegne pomenjati stavljanje za še višje mezde. Ako je štrajk uspešen, bodo tovarnarji bržkone odškodovali se za večje plače s tem, da bodo še več povisali cene blaga. In tako začne zopet nova inflacija.

Za delavce s stalno mesečno plačo, veliko skupine betovratniških delavcev, katerih plače rade ostajajo na isti višini, je inflacija cen še bolj usodepolna.

Celo obrtniki in trgovci, vzlic višjim cenam svojega blaga, morajo trpeti v stalnem natezanju med povpraševanjem in zalogo, v stalni spremembi stroškov in cen.

Mr. Henderson pravi: "Inflacija je grda beseda in ravno tako so njene posledice. Globoko zajeda v življenjski standard vsakega mezdarja, vsake osebe s stalno plačo. Razredčuje vsako hranilno vlogo in vsako zavarovalno polico. Ko se razpasuje, ni nikak tovarnar varen v svojih obvezah in nikaka gospodinja ni varna v svojih proračunih. Nikaka skupina ni na boljšem radi inflacije, vsaj za stalno ne."

Lahka inflacija pa je že začela. Odkar je vojna izbruhnila v Evropi, so cene na debelo za splošne potrebitine porasle za približno 13 odst. cene na debelo za poljedelske produkte so porasle za približno 24 odst.; in nekatere vrste blaga so poskočile celo za 50 odst. Cene na drobno so seveda ravno tako poskočile več ali manj sorazmerno. Vladni zastopniki pa so

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.
SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.
Odbor za leto 1941:

Predsednik: Jos. Zicherl, 1830 W. Cermak Road.
Podpredsednik: Jos. Beribak st., 1811 W. Cermak Road.
Tajnik: Jos. J. Kopal, 2113 W. 23rd Street.
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 2313 So. Winchester Ave.
Zapisnikar: Karolina Piczman, 2326 So. Wolcott Avenue.
Duhovni vodja: Rev. Edward Gabrenja, OFM., 1852 W. 22nd Place.
Nadzorniki: John Demas, 2730 Arthington Ave. — Theresa Chernich, 2024 W. Coulter St. — Frank Dolenc, 2015 W. Coulter St.
Porotni odbor: Peter Coff, 1830 W. Cermak Rd. — Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place. — Leo Mladic, 1941 W. Cermak Rd. — Pauline Ozbolt, 2029 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1654 W. 21st Place.
Družbena zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 1901 W. Cermak Rd. in Dr. Frank Grill, 1858 W. Cermak Rd.
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenc".
Naše mesečne seje se vršijo vsako prvo sredo večer ob pol 8. uri v mesecih od maja do septembra. Vsako prvo nedeljo v mesecu pa se vrše ob pol 2. uri v mesecih: od oktobra do aprila, v dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Wolcott Ave.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po \$1.00 na mesec mesečnina, in nič v slučaju, ako član umrje. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicagu. Rokaji, pristopajte v to domačo Družbo!
Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v sredo dne 3. septembra točno ob osmi uri zvečer v cerkveni dvorani sv. Stefana. Vabljeni ste, da se gotovo vdeležite v velikem številu. Člani, ki ste zaostali z vašim assesmentom ste prošeni, da nemudoma poravnate vaš dolg.

Kampanja za pridobivanje novih članov je še zmeraj v teku. Ali ste vi že pridobili novega člana ali članico? Vsak, kateremu je Družba pri srcu, bo to storil. Toraj na čelo vsi, za nove člane.

Z sobratskim pozdravom,

Jos. J. Kopal, tajnik.

mnenja, da se inflacija daje kontrolirati in se težave, ki jih povzročuje konsumentom, dajejo znižati na minimum. Do danes se jo potom administracije cen postavil strop na cene nekaterih osnovnih predmetov, ker se je doseglo sodelovanje med proizvajatelji in tovarnarji. Ta način omejevanja višjih cen pa ima, kakor se priznava, mnogo napak in bržkone bi bil neizvedljiv v večjem in vseobsegajočem razmerju, ker urad za administracijo cen in civilnih zalog nima nikake oblasti, da bi udeleževal svoje nasvete z zakonsko silo.

Druga metoda je težje obdajevanje, zlasti več davkov za dohodke v nižjih skupinah. Oni, ki zagovarjajo višje davke, poudarjajo, da, ako se zniža vsled davkov kupovalna sila konsumentov, bo tem manj povpraševanja za blago in vsled tega ne bi cene preveč poskočile. Izjavljajo, da stroški za obrambo bodo na zadnje plačani iz žepov ljudi in, ako te stroške plačuje sproti ("pay as we go"), bo narodno gospodarstvo ostalo bolj v ravnotežju.

Drugi zagovarjajo vzpodbujanje za vlaganje v hranilne vloge in obrambne obveznice.

Na tak način bo konsument kupoval manj blaga in bo bolj pripravljen premagati mogočo gospodarsko krizo, ko vojna nevarnost konča.

Karkoli Predsednik in Kongres storijo proti nevarnosti inflacije, nekaj inflacije cen bomo vendarle imeli po manje narodnih gospodarjev.

Common Council — F.L.I.S.

SPOMENIK ŠPORTNIKU

Finsko prosvetno ministrstvo se je odločilo postaviti na olimpijskem stadionu v Helsinkih spomenik slavnemu finskemu in svetovnemu prvaku v teku. Nurmiju. Po pravici lahko imenujemo Nurmija najboljšega tekača — vsaj do sedaj — vseh narodov na svetu. Kjer se je pojavil Nurmij, je bila povsod prava senzacija. Po Pavlu Nurmiju je njegova domovina Finska znana po vsem svetu. Celsa knjižnica propagandnih knjig bi ne zmogla kaj takega. Po Nurmiju ve skoraj vsak otrok po vseh delih sveta za Finsko in to je že mnogo. Spomenik Nurmiju je že dovršen. Izdelal ga je kipar Vianö, postavljen pa bo v olimpijskem stadionu v Helsinkih.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nad vse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, **50c**

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in se-danjo Zlato knjigo, obe za samo **75c**

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

Halo, pa se je znova začelo grdo zmerjanje, in vsi so silili za prijetima ter hoteli, da ju spremljejo. Toda vse kričanje je pregrmel Boltežarjev mogočni glas:

"Tu ostanite! Kdor bo šel od ognja, bo raznovan!"

In ostali so vsi. Zopet so se postavili v vrsto, zopet so romali škafi sem in tja. Stal sem sredi med njimi. Vedel sem dobro, da naše delo nima prav nobenega pomena; kajti hiša zaradi svoje lege ni bila v nevarnosti, žaga pa je bila tako ali tako izgubljena, delati pa s tako smešno majhno brizgalno res ni imelo smisla. Seveda pa sem vztrajal.

Cez kaki dve uri so plameni skoraj nenadoma začeli pojmajati, ostali so le škripajoči kupi žerjavice še, iz katerih je tu pa tam švignil plamen. Poleg tega je začel liti dež kakor iz škafa, tako da je rekel Boltežar ljudem:

"Sedaj lahko odidete domov! Le straža naj ostane pri ognju!"

Tedaj se jih je urno večina pobrala domov. Jaz sem ostal še na dvorišču. Poleg mene je stala Erika Grubelnik.

"To je bil največji doživljaj v mojem življenju," je rekla. "Kaj takega ne vidi človek v velikem mestu."

"Vi mislite to silno grozo, to slikovitost."

"In vse, kar se godi z ljudmi!"

"Tonče! Tonče! Tonče!"

"Ali ga slišite — venomer išče sina. Išče ga v hiši, po dvorišču, pri pogorišču; na cesti v vasi vpije za njim."

"Res, kje le je Tonče? Saj bi vendar moral biti tukaj!"

"Tonče! Tonče!"

Po raztajanih sneženih kalužah je prišel žagar čez dvorišče.

"Gospod Belčar," sem rekel, "vašega sina ne bo v vasi."

"Odšel je bil kam od doma," je pristavila Erika.

"Od doma," je blebetal stari, "od doma! Saj mi vendar ni, saj mi vendar ni zažgal on, Tonče?"

"Gospod Belčar, prepričan sem, da je tresčilo v žago in da je zažgala strela —"

"Strela —", se je hripavo zasmeljal, "strela! Lepa strela to! Jaz že vem — že vem — kakšna strela je bila to —"

Oddrsal je od naju in zopet začel klicati:

"Tonče! Tonče!"

"Grozno!" je rekla Erika in se nenadoma spustila v jok. "To nesrečno sankanje —"

"Erika!" sem rekel strogo, "ne govorite več te neumnosti! Prepametni ste, da bi govorili kaj takega. Naše nedolžno sankanje s temi tragedijami, katerih korenine so mnogo globlje, prav nič nima opraviti."

Peljal sem jo z dvorišča na cesto. Tedaj sva zagledala žensko, ki je slonela na ploču na oni strani ceste.

Šipčeva Lizika.

Na njo ves ta večer nisem mislil.

"Lizika, kaj pa delate tukaj?"

Pogledala naju je z blodnimi očmi.

"Ali je on — ali je on — ali je on zažgal? Zakaj pa ga kliče oče kar naprej?"

"Lizika, kdo je zažgal, tega nihče ne ve. Jaz mislim, da je udarila v žago strela."

"Strela? Ne!"

"Lizika, pojdite domov. Škoda vas je za Tončeta!"

"Škoda?" je trudno ponovila. "Že lahko res! Če on zaradi take deklinje —"

Vrata pri štacuni so se odprla. Na prag je stopila Lizikina mati.

"Ali je že zopet zunaj? Petkrat sem že šla po njo. Moj Bog, taka nesreča!"

Brez svoje volje je odšla deklica v hišo. Mati nama je rekla:

"Danes kar ni šla od okna, vedno je gledala, kdaj se bo prisankal Tonče mimo. Zato je prepozno šla gori h križu. Večna luč je ugasnila, in tako je prišla nesreča. Toda ne pravite nikomur tega!"

"Ali luč sedaj zopet gori?"

"Gori!" je rekla žena in si pokrila z rokami obraz.

SEDMO POGlavJE.

Najtemnejši gozd.

Prišel nama je naproti nadučitelj in je prevzel Eriko. Nato sem taval sam domov.

Prikorakal sem mimo gasilnega doma. Malo poslopje je stalo tik pri cesti. V njem je bila shranjena brizgalna, hišico pa so ob priložnosti rabili tudi za zapor, in če je kak človek izvršil v dolini samomor ali sploh kako nenadoma umrl, so ga položili na mrtvaški oder v tem poslopju.

Tu notri je sedaj zaprt sedel stari Grčar.

Potrkal sem na malo, zamreženo okence.

"He, Grčar! Ali me slišite?"

"Kdo me kliče? Ali ste vi, gospod Hubert?"

"Jaz!"

"Gospod Hubert, jaz nisem zažgal; jaz sem vendar stari Grčar."

"Da, Grčar, verjamem vam!"

Tedaj je glasno zaihtel.

"Ali vas zebe, Grčar?"

"Zebe me. Čisto premočen sem."

"Naročil bom, naj vam prineso odejo. Počakajte nekoliko časa!"

"Gospod Hubert!"

"Kaj hočete?"

Pri okencu se je prikazal njegov srčasti obraz. Bil je grozen ta obraz, ko je zrl tako skozi omrežje.

"Gospod Hubert! Moja stara je zažgala —"

"Kdo? Vaša žena?"

"Ona. Premislil sem."

"Grčar! Ali ste še vedno pijani?"

"Ne! Res je! Premislil sem!"

Za hip sem stal tam molče: Nato sem mu zaklical:

"Počakajte! Vrnem se."

Hitel sem nazaj k pogorišču. Tam je Boltežar še vedno korakal sem in tja. Nekaj mož je stražilo pri zoglenelem, kade-

(Dalje prih.)

PROSLAVA ŽLATEGA JUBILEJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

ziti veleč. g. kanonika in župnika J. J. Omana iz Clevelanda; č. g. Francis Barago; č. g. Johna Plaznika; č. g. Josepha Štukel; č. g. M. J. Hiti; č. g. p. Edwarda Gabrenjo; č. g. Fr. Papeža, č. g. Mich. Železnikarja; č. g. Benedikta Hoge in domače tri č. g. M. J. Butala, župnik; č. g. George Kuzma in č. g. Mich. Čepon, pomožna župnika. Poleg teh je bilo mnogo drugorodnih gospodov. Kot zadnji so vstopili v zboru duhovnikov zlatomašnik veleč. g. P. Ciril Zupan, ki je daroval sv. mašo, ob desni dijakon č. g. Joseph Štukel, na levi subdijakon č. g. Plaznik in kot ceremonijar č. g. P. Vencel Šolar in za njimi s svojim spremstvom prevz. g. nadškof Samuel Stritch.

Lepa in veličastna je bila povorka zunaj na ulici pred cerkvijo. Ko si pa vstopil v veličastni božji hram sv. Jožefa, si mislil, da si prišel na neki drugi svet. Čuli smo že, da so cerkev sv. Jožefa zadnje mesece nekaj prenavljali, preslikavali, a da so jo tako krasno prenovili znotraj gotovo noben zunanji gost ni pričakoval. Zato pa je bil vsak, ki jo je zadnje nedelje prvič videl prenovljeno, kar zadivljen in zamaknjen v njeno nebesko lepoto. Kako krasen altar. Električne znane "Florescent" luči, ki proizvajajo belo dnevno svetlobo, krasno razsvetljujejo male altarčke v velikem altarju, s sv. Jožefom na vrhu. Veliki altar je krasno preslikan in okrašen. Tako tudi vaa notranjščina cerkve. Lepše jubilejne obleke bi res ne mogli dati cerkvi sv. Jožefa za njej jubilej, kakoršna so ji dali.

Videlo se je na vseh gostih, č. g. duhovnikih in celo na samem prevz. g. nadškofu, kako zadivljen je ogledaval notranjo lepoto cerkve sv. Jožefa. Slavnostni slovenski govornik pri maši je bil veleč. g. kanonik J. J. Oman, iz Clevelanda. Lepo je govoril, slovesno in resno, kakor se mora ob takih dogodkih. In kako navdušeno je za njim govoril potem prevz. g. nadškof Samuel Stritch. Omenjal je veliko vero slovenskega naroda, ki je tako žunaško branil svojo vero in krščanstvo že pred divjimi Turki. Ta velika globoka vera je cvetela tudi med slovenskimi izseljenci in veličastna cerkev sv. Jožefa je dokaz temu. Prvi slovenski pijonirji v Jolietu, ki so začeli ustanovljati slovensko župnijo sv. Jožefa so bili iz lepe solne Belokrajine. Bili so to globoko verni in za-

vedni ljudje. Kdor le količkaj pozna briljantno zgodovino naših Belokranjcev, ta ve odkod pri Belokranjih ljubezen do vere svojih očetov in mater in do svojega slovenskega naroda. Pisec teh vrstic se dobro spominja, kako mu je leta 1928 razkazaval prijazen rojak iz Rosalnice pri Treh farah. Tam ob potoku Oberhu so grape in še danes voltine, kjer so se skrivali verni Belokranjci pred Turki. Pogumno so se borili in branili svoje cerkvice. Yes, iz tiste ljubezni, ki je živela tamkaj in znala toliko žrtvovati za svojo slovensko vero, iz tiste ljubezni je pognala gotovo tudi tu v Jolietu nova ljubezen, nova požrtvovalnost, da je začela v Jolietu pred 50 leti rasti slovenska župnija sv. Jožefa. Ko so bili tisti prvi pijonirji, poleg nekaterih še živečih, še živi in ko bi bili navzoči na tej slavnosti in bil še živ tudi prvi župnik ustanovitelj fare sv. Jožefa preč. g. Šusterič, kako veseli bi bili vsi skupaj, ko bi videli, kaj je iz njihovega dela, iz njihovega semena zrastle v slovenskem Jolietu. Ko bi videli, kako njihovo delo gre naprej, napreduje, raste in procvita in kako njihovi sinovi delujejo naprej za čast in slavo božjo in za ugled svojega slovenskega naroda, bi gotovo z vsem zadovoljstvom vzkliznili, hvala Bogu, naše delo ni bilo zastoj!

Po krasni cerkveni slavnosti, pa se je vršil jubilejni banket v farnem parku poleg farnega pokopališča sv. Jožefa na hribu. Ta farni park je nekaj posebnega. Služi mladini za razne športe, starejšim pa za piknike in prireditve. V parku je prostorna dvorana z odrom, poleg dvorane pa prostori za točenje pijače. Vse je narejeno tako, da služi nadvse praktično namenu. Tu se rojaki Slovenci shajajo nedeljo za nedeljo na društvenih, farnih in drugih prireditvah. V svojem so, in to mnogo šteje.

Tu na tem lepem prostoru se je narod zbral po cerkveni slavnosti zadnje nedelje, da proslavi še v primernejši veselju svoj veliki dan, proslavo žlatega jubileja svoje ugledne župnije sv. Jožefa. Kako je potekala slavnost tu, pa bom vam skušal povedati jutri.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

ŽENSKO ZA DELO

Katoliška ženska srednjih let dobi delo v gostilniški obrti za snaženje in za postrežbo pri mizah v obednici. Ima stanovanje, hrano in plačo. Pišite na Anton Kozleuchar, 1101 So. 60th St. West Allis, Wis.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 47. leto.

Članstvo 37,000 Premoženje \$4,700,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 125.19%.

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštenu in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in od 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnini in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Nemci pri poročilih morda pretiravajo, vobče pa so precej točni. Včeraj so poročali, da so sestrelili 30 in takoj za tem še 11 zrakoplovov, in da sami niso niti enega izgubili. Danes poročajo, da so sestrelili 184 ruskih in 60 angleških, sami pa izgubili 4 zrakoplove. Nekaj bo treba odšteti, nekaj pa pristeti, precej točni pa so Nemci. Ali imajo Rusi in Angleži res kake zrakoplove, ali le neke zračne šajtrge?

Senator A. Capper je tudi govoril na radio in obljubil pomoč, upostavitve Norvežije, Holandije, Belgije in še drugih vojskujočih sil". Ne bom cepil dlake, ako Slovani niso bili omenjeni. Sem pa prepričan, da morajo Slovani poskrbeti za upostavitve bolj sami, in če se jim to posreči, bo upostavitve stalna, drugi bodo gledali le, kako se bodo upostavili sami. Pri vsi temi na slovanskem polju, pa je tudi nekaj zarje.

V Sloveniji je tako, da bo joj, in hudo za vse brez izjeme. V Ameriki sije sonce naprej. Malo se pa le zanimamo tudi za razmere "tam", če pride kaka novica. Malo je novic, dobrih nič, vse le slabe. Trdimo in pišemo, da smo dolžni pomagati in bi bila dolžnost vsakega pomagati. Dosti pri najboljši volji ne moremo pomagati kvečemu le pripraviti pomoč, kadar bi bila sploh mogoča, in pripravila je vse hvale vredna. Izgleda pa, da je nekim vsa drugačna priprava silno nujna.

Baje je šel dr. Natlačen v Rim. Ako se je šel le pokloniti, ne vem, pravijo pa tako. Stvar je prinesel "Slovenski List" v Buenos Airesu in komentiral z nekim protestom. To še gre. Vsakdo lahko napravi kako napačno politično potezo, celo oportunistično potezo. Da bi bil pa dr. Natlačen odšel s svojim spremstvom v Rim, ker je on ali njegova (klerikalna) stranka za politiko sedanjega Rima, je popolnoma izključeno in gola klevetev.

Vsa Slovenija in vsi Slovenci so v kleščah. Človek bi pričakoval, da bi skupna nesreča malo pomirila strankarske strasti. Morda jih nekoliko. Okoli "Prosvete" je zapaziti v zadnjem času neko pomirjenje tudi pri dopisnikih, ker ne vrtijo le protifarške lajne. Ali so uradno namignili, ne vem, pomirjenje in neka treznost pri presojanju je fakt. Ne tako pri "Proletarcu". Pri ti

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

MICHAEL TRINKO IN SINOV

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popravilci ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovincem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarska dela vrhimo točno in za iste jamčimo.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjižarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogruntal". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovenca", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga pojasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois